

Mikkeli
Kaupunkiympäristölautakunta

Ote pöytäkirjasta 6/2018 1 (4)
22.05.2018

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 71

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto asiassa Mikkelin kaupungin kaupunkirakenneselvitys

MliDno-2017-1726
Valmistelija / lisätiedot:
Jouni Riihelä
Jouni.Riihela@mikkeli.fi
tekninen johtaja

Liitteet

1 Liite Kyltk Kaupunkirakenneselvitys

Mikkelin kaupunginhallituksen asettama kaupunkirakenneselvitystyöryhmä on antanut kaupunginhallitukselle esityksensä, jonka tehtävänä on ollut hakea taloussuunnittelukaudella 2019–2021 pysyviä uusia palvelurakenteita, jotka määrittelisivät Mikkelin asukkaille riittävät ja laadukkaat palvelut ja olisivat samalla resurssiviisaita käytettävissä oleviin taloudellisiin voimavaroihin nähden. Esityksessä käsitellään erityisesti koulu- ja päiväkotiverkkoon kohdistuvat ehdotetut toimenpiteet, muut toimenpiteet sekä niiden kustannusvaikutukset.

Kaupunkirakenneselvitystä on valmistelut kaupungin luottamushenkilöistä koottu työryhmä. Työryhmän apuna on ollut ulkopuolinen konsultti sekä virkamiehiä asiantuntijaroolissa. Esitystä käsitellään kuntalaistilaisuuksissa toukokuun aikana eri puolella kaupunkia. Lisäksi esityksestä on pyydetty lausunnot keskeisiltä sidosryhmiltä. Lausunto tulee antaa 31.5.2018 mennessä. Kaupunginhallitus käsittelee esityksen 11.6. kokouksessaan ja kaupunginvaltuusto 18.6. kokouksessaan. Kaupunkirakenneselvitystyöryhmän on esitys liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Jouni Riihelä, tekninen johtaja

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyy kaupunkirakenneselvitystyöryhmän esityksen.

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä esittelijän päätösehdotuksen sillä lisäyksellä, että jatkossa tulee varmistaa, että palvelualueen henkilöresurssit riittävät rakentamisen ja rakennuttamisen investointien läpiviemiseen toiminnallisuuden ja kustannusten hallinnan näkökulmasta ja edistäen terveellistä rakentamista.

Merkitään, että Jaana Strandman ja kaupunginhallituksen edustaja Jyrki Koivikko poistuivat kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana. Merkitään, että Marja Kauppi, Markku Himanen ja vanhusneuvoston edustaja Aija Himanen poistuivat kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen.

Tiedoksi

Kaupunkirakenneselvitystyöryhmä

Seudullisen ympäristölautakunnan lausunto Mikkelin kaupunkirakenneselvityksestä

Osana Mikkelin kaupungin talouden tasapainottamista on kaupunginhallitus kokouksessaan 6.11.2017 § 162 perustanut kaupunkirakenneselvitystyöryhmän. Vuoden 2018 talousarvion valmistelun aikana on päädytty siihen, että Mikkelin kaupungin tulee hakea taloussuunnittelukaudella 2019-2021 pysyviä uusia palvelurakenteita, jotka määrittäisivät Mikkelin asukkaille riittävät ja laadukkaat palvelut ja olisivat samalla resurssiviisaita käytettävissä oleviin taloudellisiin voimavaroihin nähden. Sopeutustavoitteeksi asetettiin 5,1 miljoonaa euroa. Kaupunkirakenneselvitystä on valmistelut kaupungin luottamushenkilöistä koottu työryhmä. Työryhmän apuna on ollut ulkopuolinen konsultti sekä virkamiehiä asiantuntijaroolissa.

Kaupunkirakenneselvitystyöryhmä on valmistellut talouden tasapainottamistoimenpiteitä kaupunginhallitukselle siten, että tasapainotustoimenpiteet ovat yhteensä 2,1 miljoonaa euroa vuodelle 2018.

Terveiden ja turvallisten toimitilojen sekä tuottavuuden ja tehokkuuden paranemisen rinnalla tavoitteena on paremman kasvun ja oppimisen polku paremman varhaisen puuttumisen sekä yhteisten resurssien käytön avulla. Tavoitteena on toimivat yksiköt, joista toisaalta henkilöstöresurssia voitaisiin kohdentaa paremmin, henkilöstön olisi mahdollista erikoistua paremman palvelun toteuttamiseksi sekä toisaalta saataisiin säästöä käyttötalousmenoihin. Selvitetään tilatarve varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toiminnallisuuden näkökulmasta, väestöennusteiden ja oppilasmääräennusteiden pohjalta tavoitteena varhaiskasvatus ja perusopetus lähipalveluna – myös kiinteistöjen kuntoarviot ovat toimenpide-ehdotusten tausta-aineistona.

Lisäksi tavoitteena on muodostaa alueellisia kokonaisuuksia, joissa koulu- ja/tai päiväkotirakennukset lähiliikuntapaikkoineen toimisivat alueellisina matalan kynnyksen kohtaamispaikkoina, jotka mahdollistavat alueen asukkaille, järjestöille, yhdistyksille ym. toimijoille tiloja yhdessä ololle ja yhteiselle tekemiselle. Tätä koskevat mahdolliset muutokset palvelurakenteessa päätetään vuosittain talousarviossa tai erillispäätöksinä.

Varsinaiset palvelurakenneratkaisut toteutuvat myöhään ja hitaasti, eivätkä pysty vahvistamaan toimintakatetta riittävän nopeasti. Tämän vuoksi palvelurakenteen lisäksi on valmisteltu tämän paketin yhteydessä päätettäväksi ykköskorin keinot ja budjetin yhteydessä päätettävät kolmoskorin keinot.

Talouden sopeutustoimet on jaettu kolmeen koriin seuraavasti:

- Pysyvästi kaupungin tarjoamiin palveluihin vaikuttavat keinot, jotka eivät suoraan vaikuta peruspalvelurakenteeseen – ykköskori
- Palvelurakenteeseen vaikuttavat keinot – kakkoskori
- Muut keinot, jotka vaikuttavat toimintakatetta vahvistavasti (pätetään budjetin 2019 yhteydessä) – kolmoskori

Koulu- ja päiväkotiverkkoon ehdotetut toimenpiteet, muut toimenpiteet sekä niiden kustannusvaikutukset löytyvät oheisen linkin kautta: <https://hallinta-mikkeli.kunta-api.fi/wp-content/uploads/2018/05/Kaupunkirakenneselvitysesitys.pdf>

Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa työryhmän selvityksestä 31.5.2018 mennessä. Lausuntoehdotus on aikataulusyistä toimitettu ennakkoon viranhaltijalausuntona kaupunginhallitukselle.

Päätösesitys:

Mikkelin seudun ympäristölautakunta toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Lautakunnan mielestä on erittäin hyvä, että kaupunki pyrkii siirtämään varhaiskasvatuksen ja opetustoimen terveisiin tiloihin. Koulujen ja päiväkotien sisäilmaongelmien ennaltaehkäisy ja ongelmiin puuttuminen on myös ympäristöpalveluiden painopistealue. Muiden toimenpiteiden osalta lautakunta toteaa, että maakuntauudistuksen toteutumisen myötä kaupungin henkilöstömäärä vähenee pelastustoimen, lomitustoimen ja ympäristöterveydenhuollon henkilöstön siirtyessä vuoden 2020 alusta maakuntaan. Seudullinen ympäristönsuojelu jatkaa kaupungin organisaatiossa. Henkilöstön vähentymiseen on syytä varautua hallintopalvelukeskuksessa keskitettyjen palveluiden osalta. Myös toimitilojen suhteen asiaan on varauduttava. Sujuvien prosessien rakentamisessa on syytä huomioida maakuntaan siirtyvät tehtävät esimerkiksi varautumistyötä ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä on jatkossa tehtävä maakunnan eri toimijoiden kanssa.

Mikkelin kaupunki
aki.kauranen@mikkeli.fi

Viite: lausuntopyyntö 9.5.2018

Mikkelin pitäjän aluejohtokunnan lausunto Mikkelin kaupungin kaupunkirakenneselvitykseen

Mikkelin pitäjän aluejohtokunta on käsitellyt annettavaa lausuntoa kokouksessaan 9.5.2018. Kokouksessa käsiteltiin asiaan liittyvät ydinkohdat ja päätettiin, että puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja laativat niihin perustuvan lausunnon. Pitäjän aluejohtokunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

- Kaupunkirakenneselvitys pitää sisällään esityksen usean koulun lakkauttamisesta. Näistä kouluista moni sijaitsee haja-asutusalueella, jossa kouluja on käytetty monenlaisessa toiminnassa ja ne ovat toimineet myös alueen asukkaiden kohtaamispaikkana. Yleisesti ottaen kouluihin liittyy alueiden asukkaille myös merkittäviä tunnesiteitä ja kulttuurista merkitystä. Pitäjän aluejohtokunta pitää tärkeänä, että harkitaan huolellisesti koulurakennusten jatkokäyttöä kuntalaisten tarpeita vastaavalla tavalla. On tärkeää tiedostaa, että kylätoimikunnilla tai muilla kyläläisten yhteisöillä ei ole taloudellisia voimavaroja pitää yllä näitä kiinteistöjä. Taloudellisten ja toiminnallisten voimavarojen puutteen vuoksi Mikkelin kaupungin tulee varautua tukemaan merkittävästi rakennusten ylläpitoa. Rakennusten jatkokäyttö tulee suunnitella koordinoitusti ja huomioida riittävän ajoissa myös lukukauden 2022-2023 jälkeen arvioinnin kohteena olevien koulujen mahdollinen jatkokäyttö. Koulurakennusten ja niiden käyttömahdollisuuksien puute olisi omiaan olennaisesti vähentämään alueiden veto-voimaisuutta.
- Koulukyyditykset uhkaavat matkoiltaan ja etenkin kestoltaan tulla kohtuuttoman pitkiksi. Pitäjän aluejohtokunta kiinnittää huomiota siihen, että kaikenikäisten ja erityisesti pienimpien koululaisten koulumatkaan käytettävän ajan tulee olla kohtuullinen. Tämä on merkittävä hyvinvointitekijä lapsille ja nuorille. Sillä on olennaista vaikutusta heidän kehittymiselleen ja opinnoissa menestymiselleen ja tätä kautta heidän tulevaisuutensa kannalta. Pitkät koulumatkat myös vähentävät maaseudun vetovoimaisuutta. Koulukyyditysten merkityksen lisääntyessä tulee kiinnittää huomiota koulukuljetusten laatuun ja turvallisuuteen.
- Koulujen kasvaessa ja ryhmien keskimääräisen koon suurentuessa tulee huomioida, että erityistä tukea tarvitseville oppilaille tarjotaan

mahdollisuus saada riittävää tukea ja ohjausta ryhmässä. Vaihtoehtoisesti heille tulee järjestää pienempiä yksilöllistä opetusta tarjoavia ryhmiä. Tällä on merkitystä kaikkien oppilaiden hyvinvoinnin kannalta.

- Koulujen lakkauttamistilanteissa tulee varmistaa, että saman alueen oppilaat pääsevät halutessaan ikäryhmittäin samaan ryhmään.
- Uusia koulurakennuksia rakennettaessa tulee huomioida, että rakentaminen tapahtuu varmistaen uusien koulujen rakennusterveellisyys. Rakennusten ylläpidosta tulee huolehtia vaurioiden välttämiseksi. Harkittavaksi voisi tulla erikoisempi ja vetovoimainen koulurakennus, esimerkiksi puurakenteinen koulu.

Mikkelissä toukokuun 18. päivänä 2018

Teija Räihä
puheenjohtaja

Kalle Ervasti
varapuheenjohtaja

Anttolan aluejohtokunnan lausunto Anttolan liikuntahallista

Anttolan liikuntahallin täytyy olla suurempi ja toimivampi, kuin mitä suunnitellussa pohjapiirustuksessa on. Suunniteltu liikuntahalli ei palvele koulua ja koko Anttolan yhteisöä kuten sen kuuluisi.

Liikuntasalilla on ollut Anttolassa paljon käyttöä iltaisin ja viikonloppuisin. Sitä ovat käyttäneet mm. yhdistykset, seurat, kansalaisopisto ja sosiaalitalana urheilukentän käyttäjät. Lisäksi monet Anttolan tapahtumat järjestetään liikuntahallissa.

Tarpeeksi suuren liikuntahallin puuttuminen heikentää kylän harrastepohjaa. Paikallinen harrastustoiminta on erittäin tärkeää anttolalaisille, koska kaikilla ei ole mahdollisuutta tai varaa käydä harrastamassa Mikkelissä. Kansalaisopisto on joutunut viime aikoina karsimaan ja heikentämään toimintaansa Anttolassa, koska sopivia tiloja ei ole ollut. Anttolanhovin sali on kallis ja sinne kulkeminen on Anttolan keskustasta haastavaa.

Suuri liikuntahallin käyttäjä on tietenkin koulu, ja salin täytyy vastata sen tarpeita. Lähes kaikilla liikuntatunneilla on kaksi luokkaa yhtä aikaa, joten sali tulisi pystyä jakamaan kahteen osaan siten, että molemmilla puolilla mahtuu kunnolla liikkumaan ja pelaamaan. Pelialue on esitettyssä pohjapiirustuksessa niin pieni, ettei siihen mahdu edes täysikokoista tenniskenttää. Tästä syystä lähes jokaisen pallopelin pelaaminen on käytännössä mahdotonta. Luokkakoot ovat ajoittain hyvinkin suuria, jolloin suunniteltu liikuntahalli on aivan liian pieni ja myös turvallisuusriski.

Koulu järjestää vuosittain isoja tapahtumia, mm. joulun- ja kevätjuhlan sekä ilmaisutaidon esityksiä. Silloin saliin on mahdollista oppilaiden lisäksi myös heidän vanhempansa. Koulussa on suunniteltu pidettäväksi sisävälitunteja Liikkuva koulu -toimintamallin mukaisesti, jolloin salissa olisi välituntisin monta luokkaa liikkumassa yhtä aikaa. Pienessä salissa se ei onnistu. Oppilaatkin ovat tästä hyvin huolissaan.

Anttolalaiset ja Anttolan koulun oppilaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa Mikkelin keskustassa asuvien kanssa, mikäli mahdollisuutemme liikuntaan ja tapahtumiin liian pienen salin takia heikkenee. Yllä olevaa lausuntoa puoltaa myös Anttolan yhtenäiskoulun suunnittelutyöryhmä ja Anttolan Urheilijat.

29.5.2018

Mikkelin kaupunginhallitus
PL 33
50101 Mikkelä

Kaupunkirakenneselvitys

Kaupunkirakenneselvityksessä on lähdetty hakemaan pitkällä aikavälillä toimivaa ja tervettä koulu- ja varhaiskasvatusverkkoa. Samalla on jouduttu hakemaan merkittäviä kustannussäästöjä mm. kouluverkkoa supistamalla ja kiinteistöjä vähentämällä. Kaupunkirakenneselvitys on laaja kokonaisuus eikä kaikkien esitettyjen toimien yksityiskohtainen ja perusteellinen suunnittelu ole ollut vielä selvitysvaiheessa mahdollista. Suomenniemen koulun ja päiväkodin toimintaan esitettyjen muutosten yhteydessä on maininta: "Suomenniemellä on käynnissä elinvoimahanke, jonka toteutumista seurataan." Tämä on kaupunkirakenneselvityksessä oikea havainto ja osoittaa että Suomenniemen alueen kokonaisuustilannetta on pyritty ottamaan viisaasti huomioon esitystä laatiessa. Tämä on hyvä asia. Esitetyt toimet on kuitenkin aikataulutettu vuodelle 2020, joten aikaa toteutumisen seuraamiselle on vain kaksi vuotta.

Elinvoiman kasvuun tähtääviä hankkeita on useitakin (Kehittämisyhdistys Käenjälki ry:n Käenojennus (2018), Kauriansalmen kylät ry:n valokuituhanke (2018, mahd. jatko 2019-2020), aluejohtokunnan strategiset hankkeet (vuosittain useita)). Suomenniemellä on vahva tahto ja suunta "kääntää kurssi", mutta tämä työ on pitkäjänteistä eikä kahden vuoden tarkastelujakso ole riittävä vaikutusten arvioimiseksi. Suomenniemen alueen syntyvyys näyttää olevan tällä hetkellä kasvussa, esim. kuluvana vuonna 2018 syntyy tämän hetkisen tiedon mukaan seitsemän lasta.

Muutosesitys

Suomenniemen aluejohtokunta esittää, että edellä kuvatusta johtuen **tarkempi päätöksenteko ja niihin liittyvät mahdolliset toimenpiteet on siirrettävä vuoteen 2022**. Näin on kirjattu selvitykseen myös Vanhalan, Rämälän ja Olkkolan koulujen osalta. Elinvoimahankkeiden todellisten vaikutusten paremman seurannan lisäksi tämä lisäaika mahdollistaa esitettyjen muutosten huolellisen ja perusteellisen suunnittelun päätöksenteon tueksi. Ennen päätöksentekoa on suoritettava asianmukainen lapsivaikutusten arviointi.

29.5.2018

Huomioitavia asioita lopulliseen päätöksen tekoon liittyen

Edellä mainitun esityksen lisäksi Suomenniemen aluejohtokunta esittää tässä lausunnossaan kaupunkirakenneselvityksessä esitettyjen toimien ajankohdasta riippumattomia ongelmakohtia, huomioitavia asioita sekä heränneitä kysymyksiä. Seuraavassa esitettävät kommentit ja huomiot koskevat Suomenniemen koulun ja päiväkodin toimintaan esitettyjä muutoksia.

Tilat ja ympäristö

Samalla kun isommat koululaiset siirtyisivät Ristiinaan, esittää työryhmä varhaiskasvatuksen toiminnan siirtämistä koulun tiloihin. Päiväkoti Kilikellon tämän hetkiset tilat ovat toimivat päiväkotikäytössä. Nykyisissä tiloissa on toimittu vuodesta 2011 lähtien. Rakennuksessa toteutettiin mittava ilmanvaihto- ja lämmitysremontti syksyllä 2017 ja remontti valmistui tammikuussa 2018.

Koulurakennuksen muuttaminen päiväkodin käyttöön vaatii mittavat remontit kiinteistössä ja piha-alueella, mm. pienten lasten ergonomiset pyllynpesupaikat, wc:t, nukkumatilat olisi rakennettava. Lisäksi sisäkäynnin yhteydessä olisi oltava vesipiste kuravaatteiden pesulle, kuivaustilat vaatteille sekä käynti suoraan aidatulle ulkoilualueelle, jossa tulisi olla myös varastotiloja ulkoleluille, rattaille yms. Lasten ruokailuun olisi varattava tilat, ja paikka aterioiden jälkeiselle tiskihuollolle sekä aamu-, väli- ja mahdollisten iltapalojen valmistukseen. Tiloja tulisi olla niin, että lapsiryhmässä voidaan toteuttaa laadukasta esiopetusta sekä varhaiskasvatusta jokaiselle ikäluokalle soveltuvalla tavalla, kaikki eivät voi olla yhdessä tilassa koko päivää. Varhaiskasvatuksen tilantarve on 9m² per lapsi. Ennen mahdollista päiväkodin siirtoa tulisi tarkkaan miettiä, minkä kokoiselle lapsiryhmälle tiloja pitää varata. Tilojen muutostöiden suunnittelussa tulee olla mukana päiväkotikiikellon edustus.

Uusi varhaiskasvatuslaki tulee voimaan 1.8.2018. Siinä korostuu, että varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Laissa nimenomaisesti säädetään (10 §) ”Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioon ottaen. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys.”

Yllä mainitut seikat sekä Suomenniemen koulun nykyiset tilat huomioidaan ottaen muutostöihin laskettu 150 000 € tuntuu riittämättömältä summalta. Tämän lisäksi koulun uuden teknisen työn luokan käyttö jää vähäiseksi, jos luokat 3.- 6. siirretään Ristiinaan.

29.5.2018

Kysymyksiä

- Ovatko nykyisen kirjaston kiinteistökulut edelleen mukana koulun kiinteistökuluissa?
- Onko suunnittelussa huomioitu 5-vuotiaiden maksuton varhaiskasvatus, mikäli kokeilu laajenee myös Mikkeliin?
- Varhaiskasvatuksen päivärytmi eroaa jonkin verran koululaisten päivärytmistä. Miten pystytään takaamaan koululaisille työskentelyrauha tai pienille lapsille päiväunirauha, mikäli toimitaan samoissa tiloissa? Myös vuorohoidon mahdollisuus on huomioitava.
- Koulun salia käyttävät eri yhdistykset ja seurat iltaisin, miten rajataan iltakäyttäjien pääsy tiloihin?

Koulukyydit

Kaupunkirakennetyöryhmä esittää tavoitteekseen koululaisten matka-aikojen lyhentämisen. Kuitenkin samalla he esittävät koulujen lakkauttamisia ja oppilaiden siirtoja toisiin kouluihin. Edellisessä kouluverkko selvityksessä jo todettiin, että Suomenniemen alueella on Mikkelin pisimmät koulumatkat, keskimäärin 8 km per oppilas. Tällä hetkellä pisimmät koulumatkat Suomenniemen kouluun ovat 25 km/suunta ja matka-ajat 1 tunti/suunta.

Jos 4.-6.-luokkien siirto Ristiinan yhtenäiskouluun toteutuu, ovat pisimmät koulumatkat 45 km/suunta ja matka-ajat ja pitenevät. Kuljetuskustannukset nousevat merkittävästi, jolloin muutoksesta saatava säästö jää vähäiseksi.

Perusopetuslaissa todetaan 6 §:ssä oppilaan koulupaikan määräytymisestä näin: "Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä."

Lisäksi perusopetuksessa oppilaan työmäärä saa olla enintään sellainen, että hänelle koulunkäyntiin, koulumatkoihin ja kotitehtäviin käytettävä aika huomioon ottaen jää riittävästi aikaa lepoon, virkistykseen ja harrastuksiin (Perusopetuslaki 24§).

Kysymyksiä

- Taksikilpailun vapautuminen ja sen vaikutus koulukyytien laatuun, jos valitaan halvimmän tarjouksen tehnyt?

Henkilöstö ja opetus

Koulussa työskentelevän henkilöstön kollegiaalisuus suppenee, kun aikuisia on vähemmän. Todellinen säästö henkilöstökustannuksissa on ainoastaan yhden opettajan palkkakulut. Ryhmäytyminen koetaan haasteeksi, jos koulun oppilasmäärä pienenee entisestään.

Kysymyksiä

- Mihin perustuu arvio päiväkodin ja koulun lapsimääräistä?
- Jos kouluun jää luokat 1-3, niin opettaako heitä 1 opettaja?

29.5.2018

- Miten toteutetaan esimerkiksi välituntivalvonta?
- Mikäli tämä 1 opettaja on joka välitunti valvomassa ulkoilua, missä välissä hän valmistelee tunnit? Entä retket?
- Opetussuunnitelmaan kuuluu joitain tapahtumia, jotka koskettavat vain yhtä luokka-astetta, esimerkiksi Kulttuuripolkuun liittyvät esitykset yms. Miten toteutetaan retkille osallistuminen?

Muut vaikutukset

Suomenniemen vetovoimaisuus ja elinvoimaisuus heikkenee, jos koulutoimintaa supistetaan. Kaupunkirakenneselvityksessä esitetyt muutokset toteutuessaan heikentäisivät alueen lapsiperheille suunnattuja peruspalveluita ja lisääisivät osaltaan eriarvoisuutta muihin kaupunkilaisiin verrattuna.

Kysymyksiä

- Unohtuuko päätöksenteossa Mikkelin kaupungin arvokirjan Hyvän elämän Mikkeli – yhteisöllisyys, aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki, sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin?

Vaihtoehtoisia ideoita tulevaan: Digitaalisuus

Oppilaiden ja opettajien kuljettamisen sijaan kulkeekin tieto. Pienissä kouluissa voitaisiin hakea kustannussäästöjä ja laatua etäopetuksesta, jolloin esimerkiksi keskitettyä kielten opetusta voisi seurata yhtä aikaa useampi luokka ympäri Mikkeliä. Normaalit luokanopettajat voisivat toimia paikallisina tukina esimerkiksi tehtäviä tehtäessä. Mikkelin kaupungin kyläverkkohankkeen myötä esimerkiksi Suomenniemen koulu on tänä kesänä mahdollista liittää valokuituverkkoon, joten käytettävissä olisi tarkoitukseen riittävän laadukas tietoliikenneyhteys.

Lausunnon laatimisessa kuultu seuraavia henkilöitä ja tahoja:

Reetta Juopperi, Päiväkotikiikellon johtaja
Outi Kauria, Mikkelin kaupunginvaltuutettu
Suomenniemen koulun neuvottelukunta

Allekirjoitukset

Antti Pakarinen
aluejohtokunnan puheenjohtaja

Susanna Rusakko
aluejohtokunnan varapuheenjohtaja

Ville Viitikka
aluejohtokunnan jäsen

Helena Harmonen
aluejohtokunnan jäsen

§ 39

Haukivuoren aluejohtokunnan lausunto kaupunkirakenneselvityksestä

MliDno-2017-1726

Valmistelijat / lisätiedot:

Virpi Launonen

Virpi.Launonen@mikkeli.fi

Elinikäisen oppimisen ja osallisuuden johtaja

Mikkelin kaupunginhallitus on asettanut kokouksessaan 6.11.2017 § 162 kaupunkirakenneselvitystyöryhmän, jonka tehtävänä on ollut hakea taloussuunnittelukaudella 2019–2021 pysyviä uusia palvelurakenteita, jotka määrittelisivät Mikkelin asukkaille riittävät ja laadukkaat palvelut ja olisivat samalla resurssiviisaita käytettävissä oleviin taloudellisiin voimavaroihin nähden. Kaupunkirakenneselvitystä on valmistelut kaupungin luottamushenkilöistä koottu työryhmä. Työryhmän apuna on ollut ulkopuolinen konsultti sekä virkamiehiä asiantuntijaroolissa. Esityksessä esitellään koulu- ja päiväkotiverkkoon ehdotetut toimenpiteet, muut toimenpiteet sekä niiden kustannusvaikutukset. Linkki esitykseen: <https://hallinta-mikkeli.kunta-api.fi/wp-content/uploads/2018/05/Kaupunkirakenneselvitysesitys.pdf>

Esitystä käsitellään kuntalaistilaisuuksissa toukokuun aikana eri puolella kaupunkia. Lisäksi esityksestä pyydetään lausunnot keskeisiltä sidosryhmiltä. Lausunnot pyydetään lähettämään 31.5.2018 mennessä sähköpostilla osoitteeseen aki.kauranen@mikkeli.fi. Kaupunginhallitus käsittelee esityksen 11.6. kokouksessaan ja kaupunginvaltuusto 18.6. kokouksessaan. Varsinaiset toimenpidepäätökset tehdään erikseen.

Ehdotus

Esittelijä: Leo Laukkanen

Hyväksytään liitteenä oleva lausunto.

Päätös:

Aluejohtokunta hyväksyi liitteenä olevan lausunnon. Lausunto lähetetään tiedoksi heti maanantaina 28.5.2018

Liite

Lausunto kaupunkirakenneselvitys työryhmän esitykseen 7.5.2018

Kaupunkirakenneselvitysesitys keskittyy pääsääntöisesti, varhaiskasvatukseen, esiopetuksen ja perusopetuksen palveluverkkoon. Selvityksessä tuodut kouluverkon tiivistäminen, etenkin kaupungin keskustan alueella ja terveiden oppimisympäristöjen turvaaminen, on kannatettava asia. Kuitenkin kyläkoulujen mahdollisten lopetusten yhteydessä on kiinnitettävä erityistä huomiota koulumatkojen pituuteen ja kestoon ajallisesti. Ne eivät saa muodostua kohtuuttomiksi.

Haukivuoren alueesta voidaan todeta, että päiväkodin valmistuessa 2019 on alueen julkinen palveluverkko erinomaisessa kunnossa. Tästä on annettava tunnustusta kaupungille.

Rämälän koulun lakatessa selvityksessä todetaan, että osa yläkoululaisista voisi siirtyä Haukivuoren yhtenäiskouluun, joka olisi luonnollista etenkin Kalvitsan ja osin Hiirilankin alueelta. Tämä siirto voisi koskea myös alakoululaisia. Näin turvattaisiin yhtenäinen oppimispolku.

Lisäksi Aluejohtokunta haluaa tuoda esille, että Pieksämäellä on myös käynnissä keskustelu kouluverkosta. Mikäli entisen Virtasalmen kunnan alueella tulee muutoksia, olisi Haukivuori luonnollinen koulunkäyntisuunta, etenkin Montolasta päin. Virtasalmelta kävi Haukivuoren kunnan aikaan 10 - 20 oppilasta yläasteella ja lukiossa. Keskusteluja ja yhteistyötä ehdotamme käytäväksi Pieksämäen kaupungin kanssa.

Aluejohtokunta on huolissaan kansalaisopistoon kohdistuvista kurssimäärärahojen supistuksista. Pidämme tärkeänä vähintään nykytasaisen toiminnan turvaamisen Haukivuorella.

Liikenneyhteydet keskustaan ovat monelle vaikea ja jopa ylivoimainen este niin lukio- kuin kansalaisopisto-opiskelun aloittamiseen ja ylläpitämiseen jo tällä hetkellä. Niiden järjestely ja kuntoon laitto on avainasioita Haukivuoren kohdalla.

Valmistelija / lisätiedot:

Matti Laitsaari

Matti.Laitsaari@mikkeli.fi

rehtori

Anttolan aluejohtokunnalta on pyydetty lausunto kaupunkirakennetyöryhmän esityksistä:

”Mikkelin kaupunginhallitus on asettanut kokouksessaan 6.11.2017 § 162 kaupunkirakenneselvitystyöryhmän, jonka tehtävänä on ollut hakea taloussuunnittelukaudella 2019–2021 pysyviä uusia palvelurakenteita, jotka määrittelisivät Mikkelin asukkaille riittävät ja laadukkaat palvelut ja olisivat samalla resurssiviisaita käytettävissä oleviin taloudellisiin voimavaroihin nähden.

Kaupunkirakenneselvitystä on valmistelut kaupungin luottamushenkilöistä koottu työryhmä. Työryhmän apuna on ollut ulkopuolinen konsultti sekä virkamiehiä asiantuntijaroolissa. Esityksessä esitellään koulu- ja päiväkotiverkkoon ehdotetut toimenpiteet, muut toimenpiteet sekä niiden kustannusvaikutukset. Linkki esitykseen:
<https://hallinta-mikkeli.kunta-api.fi/wp-content/uploads/2018/05/Kaupunkirakenneselvitysesitys.pdf>

Esitystä käsitellään kuntalaistilaisuuksissa toukokuun aikana eri puolilla kaupunkia. Lisäksi esityksestä pyydetään lausunnot keskeisiltä sidosryhmiltä. Lausunnot pyydetään lähettämään 31.5.2018 mennessä sähköpostilla osoitteeseen aki.kauranen@mikkeli.fi. Kaupunginhallitus käsittelee esityksen 11.6. kokouksessaan ja kaupunginvaltuusto 18.6. kokouksessaan. Varsinaiset toimenpidepäätökset tehdään erikseen.”

Kaupunkirakenneselvityksestä käy ilmi, että Mikkeli uusii perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelujaan vuoteen 2023 mennessä. Kaupunkirakennetta selvittänyt työryhmä esittää, että uusia kouluja rakennetaan Urpolaan, Lähemäelle ja Anttolaan parhaillaan rakenteilla olevan Rantakylän lisäksi. Samalla tiivistetään kouluverkkoa. Kaikkiaan kymmenen koulua yhdistyy uusiin kouluihin ja lähellä oleviin suurempiin kouluihin. Kouluja olisi esitysten toteuduttua kolmetoista nykyisten 23 koulun sijaan. Uusia kaupungin päiväkoteja rakennetaan Kalevankankaalle, Rantakylään, Haukivuorelle ja kaupungin itäosaan. Myös päiväkotipalveluissa kootaan pienempiä yksiköitä suurempien yhteyteen. Lisäksi tehostetaan kaikkien kaupungin palvelukiinteistöjen peruskunnossapitoa.

Ehdotus

Esittelijä: Ari Hämäläinen

Ristiinan aluejohtokunnalla ei ole huomautettavaa kaupunkirakennetyöryhmän esityksestä, mutta aluejohtokunta pyytää kaupunkia ottamaan huomioon koulu- ja päiväkotikiinteistöjen terveellisen oppimis- ja hoitoympäristön.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Aki Kauranen

NUORISOVALTUUSTON LAUSUNTO KAUPUNKIRAKENNESELVITYKSESTÄ

Nuorisovaltuusto piti kaupunkirakenneselvitystä yleisesti hyvänä. Varsinkin ajatus, että koulupäivän jälkeen kerhoihin jäävillä lapsilla on mahdollisuus maksuttomiin koulukuljetuksiin, on erittäin kannatettava. Rouhialan koulun lakkauttamista pidetään järkevänä.

Urheilupuiston ja Päämajakoulun musiikkiluokkien tulevaisuus tulee miettiä tarkkaan. Voisiko uusi Urpolan koulu painottua taiteeseen, kulttuuriin ja musiikkiin, kuten liikuntapainotukset Kalevankankaalla?

Urpolan alueen kehittäminen myös helposti saavutettavan liikuntapuiston suuntaan on kannatettavaa, lisäämällä liikuntamahdollisuuksia entisestään mm. ulkokoriskenttiä rakentamalla. Urpola on kaikkien käytettävissä, kun vertailun vuoksi Saimaa Stadiumille ei pääse ilman maksullista Rinki-korttia. Urpolaan keskittyminen saa kannatusta, koska monia nykyisen koulun toimintaedellytyksiä jo korjattu (turvallisempi tielinja, urheilualueen huoltorakennus).

Nuorisovaltuuston on erittäin huolissaan ryhmäkokojen kasvamisesta. Erytisopetuksen tarve tulee lisääntymään suuremmissa opetusryhmissä. Huoli on myös lakkautettavien koulujen liikuntapaikkojen kohtalosta, mm. Ihastjärven liikuntasali ja Olkkolan koulun tekonurmi. Koulumatkojen pituudet lisääntyvät, mikä ei edistä hyvinvointia ja lisää kuitenkin kustannuksia. Kuljetussuunnitelmat on tehtävä huolella Ihastjärven ja Suomenniemen suunnilla, joissa koulumatkat pidentyvät kaikkein eniten.

Kun rakennetaan erittäin suuria oppilaitosyksiköitä, on muistettava varata riittävät tilat oppilashuollon terveys- ja sosiaalipalveluille ja turvattu niiden saatavuus päivittäin.

Lukioiden yhteinen kurssitarjotin on vitsi. Kuljetuskustannuksia Mikkelin ja Ristiinan välillä ei tulla maksamaan ja siirtyminen kesken koulupäivän on mahdotonta.

Tarvikehankinnoista tinkimällä heikennetään yleisesti opetuksen tasoa ja niistä säästetään jo tällä hetkellä todella paljon.

Nuorisovaltuuston puolesta

Mervi Hotokka
nuorisosihteeri

LASTEN PARLAMENTIN LAUSUNTO KAUPUNKIRAKENNESELVITYKSESTÄ

Lasten parlamentti kokoontuu vain kahdesti vuodessa, joten lausuntoa pyydettiin sähköisesti koulujen oppilaskuntien edustajilta. Kannanottoja saatiin yhdeksältä alakoululta, joista on koottu lasten parlamentin lausunto.

Lasten vastauksissa korostuivat huoli suurten yksiköiden oppilasmääristä ja koulumatkojen pitenemisestä. Toisaalta harrastusmahdollisuudet olisivat paremmat ja lähempänä kaupunkikouluissa. Kerhotoiminta koulupäivän aikana tai jälkeen olisi kiva juttu.

Suurissa yksiköissä arvellaan olevan enemmän levottomuutta, melua ja kiusaamista. Jonottaminen lisääntyy, opettaja ei ehdi neuvomaan kaikkia ja tilan puute saattaa olla ilmeinen mm. välitunneilla. On kurjaa siirtyä isoon kouluun, joka voi olla rauhaton suuren oppilasmäärän vuoksi.

Sopiiko isossa koulussa opiskelu kaikille? Joidenkin oppilaiden voi olla vaikeaa oppia, kun luokassa on nykyistä enemmän oppilaita. Opettamisen arveltiin olevan vaikeampaa, kun opettajan aikaa ei riitä kaikille. Ne, joilla on vaikeuksia, kärsivät. Olisi tylsää, jos ei saa apua. Joutuisi odottamaan pitkään omaa vuoroa. Jääkö meille vaihtoehtoja, jos kaikista kouluista tulee isoja?

Yhtenäiskoulun isot oppilaat pelottavat pienempiä. Miten kiusaamiseen isossa koulussa puututaan? Ison koulun tilat voivat pelottaa, voi tuntua, ettei tiedä, mihin pitää mennä. Koulun kaikkia oppilaita ja opettajia ei opi tuntemaan, vaatii totuttautumista isoon oppilasmäärään ja samannimiset lapset sekoittuvat. Pienillä kouluilla kaikki tuntevat toisensa.

Mahtuvatko kaikki oppilaat koulun liikuntasaliin ja onko yhteisiä päivänavauksia?

Jos kaikki kuljetetaan kouluun keskustaan, joillekin tulee tosi pitkät koulumatkat ja -päivät. Tämä ei ole tasa-arvoista. Joillakin on lyhyet matkat ja enemmän vapaa-aikaa. Tuttu matka muuttuu ja joutuu heräämään aikaisemmin. Miten bussimatkat sujuvat? Liikenteen lisääntymisen nähdään myös saastuttavan luontoa enemmän. Tuleeko oikeasti säästöjä, kun kuljetetaan paljon lapsia? Voisiko keskustan läheltä kuljettaa lapsia pieniin kouluihin?

Miksi aina pitää säästää lapsista?

Keskusta-alue

Rouhialan koulun oppilaiden muuttaminen Päämajakouluun aiheuttaa huolta kaukana Savisillassa asuvissa oppilaissa, joiden koulumatka pitenee merkittävästi. Oppilaiden mahtuminen Päämajakoulun ruokalaan ja välituntipihalle huolettaa. 90 uuden alkuopetusikäisen oppilaan myötä piha tarvitsee pienille oppilaille suunnattuja leikkivälineitä ja -telineitä.

Päämajakoulussa toimivilta musiikkiluokilta on siirrytty yläkouluun Urheilupuistoon. Koska suuri osa nykyisistä musiikkiluokkalaisista asuu Emolan ja Savisillan alueella, heidän koulumatkansa soittimia kantaen pitenee Urpolaan siirryttäessä. Ehdotamme, että musiikkiluokat toimisivat jatkossa Lyseolla, jonne muutkin Päämajakoulun oppilaat siirtyvät yläkouluun. Näin saataisiin kaikille Päämajakoulun 6. luokkalaisille yhtenäinen koulupolku alakoulusta yläkouluun ja musiikkiluokkalaisille oppilaille sopivanpituisen yhteys kodin, koulun ja musiikkiopiston välille.

Pohjoinen alue

Ihastjärvellä ei ole sisäilmaongelmia. Mitä tapahtuu Ihastjärven uudelle, terveelle koululle, hyvälle välineille ja oppimisympäristölle? Koulumatka pitenee, eikä kouluun pääse enää pyörällä tai jalkaisin. Miten kyydit järjestetään? Toivomme, että saisimme käydä koulua Ihastjärvellä. Kivempaa koulua saa hakea.

Vanhalan koulun oppilaat eivät halua isoon kouluun. Ei ole järkevää lakkauttaa terveitä ja vasta remontoituja tai rakennettuja kouluja. Lapsilla pitää olla oikeus käydä koulua mahdollisimman lähellä kotia.

Itäinen alue 1 ja 3

Launialan koulun oppilaiden mielestä uuden Lähemäen aluekoulun toteutuessa voisi saada lisää kavereita. Opetustilat olisivat uudet ja uudessa rakennuksessa olisi toivottavasti hyvä sisäilma.

Oppilaat toivoivat kuitenkin, ettei Launialan koulua lakkauteta, sillä koulu on hyvässä kunnossa ja koulussa on hyvä hengittää. Launialassa pärjää Peitsarista tulleet, sisäilmasta sairastuneet oppilaat. Koulu halutaan säilyttää myös siksi, että täällä kaikki oppilaat tuntevat toisensa ja koulun opetustilat ovat hyvät.

Rämälän koulusta suurin osa liputti pienten koulujen puolesta. Koulun oppilas, joka on ollut isossa koulussa, oli ehdottomasti sitä mieltä, että pienemmät koulut ovat parempia. Ruokalan melu on kova ja käytävillä ruuhkaa, jos on yhteisiä tapahtumia. Monet olivat sitä mieltä, että jos keskustaan rakennettaisiin koulu, niin sekin saisi olla mieluummin pieni, koska pienessä on mukavampi tunnelma ja kaikki tuntevat toisensa. Lisäksi Rämälän koulu on lähellä kaupunkia, kauniissa paikassa, hyväkuntoinen ja hyvät ulkoilumaastot ympärillä. Oppilaat viihtyvät Rämälän koulussa, jossa on yhdysluokat. Isommat oppilaat auttavat pienempiä.

Oppilaiden mielestä on hyvä olla erilaisia kouluja, isoja ja pieniä, että voi valita mielensä mukaan pienen tai ison koulun.

Koska Haukivuoren yhtenäiskoulu ei ole lakkautuslistalla, asia ei herättänyt kovin suuria tunteita oppilaskunnassa.

Eteläinen alue

Moision koulun oppilaat suhtautuvat esitettyyn toimenpiteeseen eri tavoin. Kaikki kannattavat tervettä koulua, mutta osaa oppilaista mietityttää, tuleeko uudesta koulusta terve.

Pienemmät oppilaat näkevät enemmän etuja pienessä koulussa, jossa kaikki oppilaat ja opettajat tuntevat toisensa, ei eksy, pääsee kävellen kouluun, ei tarvitse jonottaa esim. keinuihin, eikä ole suurta hässäkkää.

Isommat oppilaat näkevät enemmän etuja isossa koulussa, jossa saa uusia kavereita ja näkee toisen asuinalueen harrastuskavereita. Iso koulu koetaan hyvänä, jos luokat siellä ovat tasavertaisia. Uudessa koulussa voisi olla oman koulun tuttuja opettajia.

Lasten odotus on, että isossa koulussa on isommat tilat ja iso liikuntasali. Toivomuksissa on iso ruokala ja paljon välituntivälineitä.

Urpolan oppilaiden mielestä olisi kiva, jos koulut yhdistettäisiin. Rahallisesti yhtenäiskoulun rakentaminen on järkevää, vaikka pelkona ovat suuret oppilasmäärät. Välituntialueita on pakko lisätä, sillä nykyiset välituntialueet eivät riitä yhtenäiskoululle. Koulun juhlia on lisättävä, sillä kaikki oppilaat ja heidän vanhempansa eivät mahtuisi yhteisiin tilaisuuksiin.

Läntinen alue

Otavan koululaisilla on kaikkien muidenkin koulujen tapaan huoli koulumatkojen pitenemisestä. Isommat koulut saattavat pelottaa, tiiviimpien ihmissuhteiden rakentaminen on hankalampaa ja suurissa ryhmissä koulukiusaamista on vaikea kontrolloida. Pienet koulut ovat kivempia kuin isommat.

Suunnitelman hyvinä puolina nähdään luonnonvarojen säästäminen, enemmän kavereita isoissa kouluissa, joista osa jo varmasti ennalta tuttuja ja se, ettei uusiin kouluihin heti muodostu hometta.

Lasten parlamentin puolesta

Mervi Hotokka
nuorisosihteeri

Kolmoskorin keinoissa vammaisneuvostossa huolta herätti seuraava lause:
Perusopetuksen opetustuntien määrä/ tuntikehys (Ryhmien kokoja järkeistämällä saadaan pidettyä opetuksen määrä lapsille samana)

Vammaisneuvosto näkee, että tämä tarkoittaa luokkakokojen kasvua. Vammaisneuvosto esittää, että erityisopetuksen oppilasmäärät luokkaa kohden eivät kasva. Tälläkin hetkellä oppilasmäärä/ luokka erityisopetuksessa saisi olla pienempi.

Perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa tulee taata tasa-arvoiset ja syrjimättömät oppimisen ja kasvun edellytykset kaikille. Erityistä tukea tarvitsevia ei saa unohtaa. Uusien päiväkotien ja koulujen tulee olla kokonaisvaltaisesti esteettömät. Rakentamisen suunnittelussa ei esityksessä ole esteettömyydestä mainittu selkeästi. Esteettömyys on huomioitava kokonaisvaltaisesti muutenkin kuin liikuntarajoitteisten näkökulmasta. Vammaryhmiä on monia, jotka eivät näy ihmisestä ulospäin. Koulussa ja päiväkodeissa täytyy tilat olla toimivat ja muunneltavissa tilanteiden mukaan.

Varhaiskasvatuksen kohdalla on mainittu, että varhaiskasvatuksen ammattilaisten asiantuntemus on huomioitava suunnittelussa.

Vammaisneuvosto esittää, että myös vammaisneuvostoa kuullaan suunnittelussa, koska vammaisneuvostossa on laajasti edustettuna eri vammaisryhmiä.

Perusopetuksen kohdalla on mainittu eheytetty koulupäivä, eli harrastustoimintakin voisi tapahtua koululla koulupäivän jälkeen. Tässäkin toiminnassa on otettava huomioon myös erityistä tukea tarvitsevat lapset. Kiinnostuksien mukaan toimintaan on päästävä erityisyydestä huolimatta. Näin pystyttäisiin koulun toimestakin tukemaan sopeutumista ja ennalta ehkäisemään syrjäytymistä.

Koulumatka-aikojen kestot kuulostavat edelleen pitkiltä.

Perusopetuslain 6§ oppilaan koulupaikan määräytyminen on lähikoulu. Nyt kun rakennetaan suuria kouluja, niin tilat on oltava esteettömät, jotta erityisen tuen tarpeessa oleva lapsi pääsee lähikouluun.

Hyvänä asiana nähdään, että uusia päiväkoti- ja koulutiloja suunnitellaan myös laajempaan käyttöön, esimerkiksi yhdistyksille. Rakennuksille tulee käyttövastetta paremmin.

Mikkelissä 31.5.2018

Mikkelin kaupungin vammaisneuvosto

Kauko Väisänen
puheenjohtaja

Arja Väänänen
sihteeri

Mikkeli
Vanhusneuvosto

Ote pöytäkirjasta 4/2018 1 (3)
24.05.2018

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 45

Vanhusneuvoston lausunto kaupunkirakenneselvitykseen

MliDno-2017-1726

Valmistelija / lisätiedot:

Arja Väänänen

arja.vaananen@mikkeli.fi

hyvinvointikoordinaattori

Lausuntopyyntö / Mikkelin kaupungin kaupunkirakenneselvitys

Mikkelin kaupunginhallitus on asettanut kokouksessaan 16.11.2017 § 162 kaupunkirakenneselvitystyöryhmän, jonka tehtävänä on ollut hakea taloussuunnittelukaudella 2019-2021 pysyviä uusia palvelurakenteita, jotka määrittelisivät Mikkelin asukkaille riittävät ja laadukkaat palvelut ja olisivat samalla resurssiviisaita käytettävissä oleviin taloudellisiin voimavaroihin nähden. Kaupunkirakenneselvitystä on valmistellut kaupungin luottamushenkilöistä koottu työryhmä. Työryhmän apuna on ollut ulkopuolinen konsultti sekä virkamiehiä asiantuntijaroolissa.

Esityksessä esitellään koulu- ja päiväkotiverkkoon ehdotetut toimenpiteet, muut toimenpiteet sekä niiden kustannusvaikutukset. Esitys löytyy Mikkelin kaupungin www-sivuilta osoitteesta <https://hallinta-mikkeli.kunta-api.fi/wpcontent/uploads/2018/05/Kaupunkirakenneselvitysesitys.pdf>

Esitystä käsitellään kuntalaistilaisuuksissa toukokuun aikana eri puolella kaupunkia. Lisäksi esityksestä pyydetään lausunnot keskeisiltä sidosryhmiltä. Lausunnot pyydetään lähettämään 31.5.2018 mennessä sähköpostilla osoitteeseen aki.kauranen@mikkeli.fi.

Kaupunginhallitus käsittelee esityksen kokouksessaan 11.6.2018 ja kaupunginvaltuusto kokouksessaan 18.6.2018. Varsinaiset toimenpidepäätökset tehdään erikseen.

Ehdotus

Esittelijä: Hannu Karttunen

Vanhusneuvosto antaa lausunnon kaupunkirakenneselvitykseen.

Päätös

Vanhusneuvoston lausunto:

Alueiden koulutilojen ja muiden tilojen vapauttaminen yhteiskäyttöön asukkaille on tervetullut.

Kumppanuustalon turvaaminen ja sille tilan osoittaminen nähdään tärkeänä toimenpiteenä.

Hyväksi todettiin seniorikortin laajentaminen eläkeläiskortiksi.

Esitetään, että valmisteltaessa ikäihmisiä koskevia asioita päätöksentekoon vanhuspalvelulain mukaisesti pyydetään vanhusneuvostolta aina lausuntohyvissä ajoin.

Tiedoksi

Kaupunkirakenneselvitystyöryhmä/Aki Kauranen

Lausunto Mikkelin kaupunkirakenneselvitykseen

310/00.04.00/2018, 311/00.04.00/2018

Hallitus 31.05.2018 § 120

Asian valmistelija perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja Satu Auvinen, 044 351 2301.

Mikkelin kaupunginhallitus pyytää Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymältä lausuntoa Mikkelin kaupunkirakenneselvitykseen 31.5.2018 mennessä. Lausuntopyyntö on saapunut 14.5.2018.

Kaupunkirakenneselvityksessä esitellään Mikkelin koulu- ja päiväkotiverkkoon esitetyt toimenpiteet, muut toimenpiteet sekä niiden kustannusvaikutukset.

Mikkelin kaupungin sivistystoimi ja kuntayhtymän perhe- ja sosiaalipalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä lasten ja nuorten palvelujen osalta. Tällä hetkellä Mikkelin kouluverkon ja kuntayhtymän Mikkelin hyvinvointikeskuksen koulutiimien sekä Mikkelin varhaiskasvatuksen modulien ja Essoten Mikkelin hyvinvointikeskuksen neuvola- ja perhepalvelujen perhetiimit noudattavat samaa maantieteellistä aluejakoa. Tällä järjestelyllä on haluttu edistää sitä, että soten palveluissa sekä yhteistyössä on samat työtiimit. Kun muutoksia tehdään koulu- ja päiväkotiverkkoon on sillä vaikutuksia myös Mikkelin hyvinvointikeskuksen lasten ja nuorten palvelujen verkkoon.

Terveiden toimitilojen järjestäminen ja rakentaminen on erittäin tervetullutta. Uusissa tila- ja toimintaratkaisuisa tulisi huomioida asiakkaiden (lapset, oppilaat ja perheet) oikeus saada opetuksen ja päivähoidon lisäksi myös muita palveluja. Tilaratkaisuissa tulisi huomioida esim. oppilashuollon tarvitsemat tilat. Jos em. toiminnoille ei ole tilaa kouluissa, koululaiset joutuvat liikkumaan koulupäivän aikana koulukuraattorille, terveydenhoitajalle, koulupsykologille, koululääkärille ym. kunnan sote-keskuksiin. Myös alle kouluikäisten palveluja voidaan sijoittaa päiväkotikiinteistöihin esim. neuvolan terveydenhoitajan ja perheohjaajan palvelut.

Kuntaliiton sivistys- ja sotepalvelujen yhdyspintaraportissa (T.Reina et al.) on tuotu selkeästi esiin lasten, nuorten ja perheiden yhteistoimintatilojen merkitys myös tilojen käyttöasteen nostamisen osalta. Raportissa nostetaan esiin yhteistoimintatilojen merkitys varhaisen tuen toimintojen lisäksi myös sote-palveluiden järjestämiseksi tarvittavat henkilökohtaisen tapaamisen vastaanottilat sekä ryhmätyöskentelytilat. Toimitiloilla edistetään osaltaan

lasten, nuorten ja perheiden palveluiden yhteensovittamista. Keskeisenä periaatteena on asiakkaan tarpeista lähtevien palveluiden suunnittelu.

Lasten, nuorten ja perheiden valtakunnallisen muutosohjelman (LAPE) mukaisesti maakuntaan rakentuu perhekeskus- ja kohtaamispaikkaverkosto. Kohtaamispaikkojen tulee sijaita siellä, missä lapset, nuoret ja perheet muutoinkin arjessa liikkuvat ja ovat.

Lopuksi kuntayhtymä toteaa, että Mikkelin kaupungin tulee huomioida investointien suunnittelussa, että mikäli maakunnallinen sote-uudistus ei toteudu, kaupungilla on omia korvamerkittyjä tilainvestointeja Esper-hankkeessa. Lisäksi Mikkelin kaupungilla on kuntaosuus koko Esper-hankkeen investoinnista, mikäli sote-uudistus ei toteudu.

Kuntayhtymän johtaja:

Hallitus päättää antaa edellä olevan lausunnon Mikkelin kaupungin kaupunkirakenneselvityksestä.

Päätös:

Hallitus hyväksyi päätösesityksen yksimielisesti.

Merkittiin, että perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja Satu Auvinen selosti asiaa ja poistui sen jälkeen kokouksesta klo 15.21.

Moision koulun neuvottelukunnan lausunto kaupunkirakenneryhmän esitykseen

Moision koulun neuvottelukunta haluaa tuoda esille alueen perheiden näkökulmia kaupunkirakenneryhmän esityksestä eteläisen alueen kouluratkaisuista.

Koulun merkitys oman kaupunginosan perheille on suuri. Koulu ei ole vain koulu, vaan osaltaan koko yhteisön keskus, joka mahdollistaa perheiden kohtaamisia koulun tapahtumien lisäksi myös vapaa-aikana. Koulu vahvistaa alueen identiteettiä sekä vetovoimaa. Moision ja Tuukkalan alueiden päiväkodit ja koulut ovat tehneet pitkää yhteistyötä ja se on osaltaan madaltanut kynnystä siirtyä esikoulusta kouluun. Moision ja Tuukkalan alue on kasvava asuinalue, sillä Kirkonvarkauden asuinalue laajenee ja oppilasmäärä tulee lisääntymään lähivuosina.

Mikkelin kasvatus- ja opetusjohtaja Seija Mannisen tuoreen väitöstutkimuksen yksi keskeinen tulos oli, että oppilaan kyky solmia ja ylläpitää positiivisia vuorovaikutussuhteita on suoraan yhteydessä hänen kouluviihtyvyyteensä. Jos vuorovaikutussuhteiden määrä koulumatkan ja koulupäivän aikana lähes kuusinkertaistuu nykyisestä, voisi olettaa, että myös kouluviihtyvyys kärsii. Kun Moision koulun oppilaat tapaavat toisiaan vapaa-ajalla, he moikkaavat ja tuntevat toisensa vähintään etunimillä. Tämä ihana yhteisöllinen piirre on Moision koulussa ja se on omiaan vähentämään myös koulukiusaamista ja syrjäytymistä. Yhteisöllisyyden merkitystä koulussa ja opetuksessa korostetaan myös syksyllä v.2016 voimaan tullessa uudessa opetussuunnitelmassa, joten sitä ei voi sivuuttaa kevein perustein.

Esitämme kaupunkirakenneryhmälle toisena vaihtoehtona Moision koulun säilyttämistä ja kunnostamista Moision ja Olkkolan alueen lapsille. Moision ja Olkkolan yhteenlaskettu oppilasmäärä on reilusti yli 150, joka on asetettu alarajaksi raportissa. Suunnitelma koulun uudisosalle on jo valmiina, joten rakentaminen voisi alkaa nopeasti. Sijainti palvelisi eteläisen alueen asukkaita: alueella on paljon alakoululaisia, joiden koulumatka pitenee useilla kilometreillä aluekoulun takia. Nykyisellä sijainnilla koulumatka onnistuu kävellen tai pyöräillen hyvin ja tukee lasten hyötyliikuntaa.

Asuatomessualueelle on houkuteltu lapsiperheitä myös lähikoulun avulla. Tämä lupaus ei toteudu, jos lähikoulu lakkautettaisiin. Jos jo v. 2023 on muutenkin tarkoitus tarkastella Eteläisen alueen muuttosuuntauksia ja mahdollisesti rakentaa koulu tälle alueelle niin eikö ole aika lyhytnäköistä lakkauttaa Moision koulu? Suunnitelmassa tarjotaan kaikkialle samaa vaihtoehtoa: jättimäistä aluekoulua. Eikö alueita voisi tarkastella itsenäisemmin ja hakea erilaisia ratkaisuja eri puolille kaupunkia?

Rakenneryhmän esityksessä eteläiselle alueelle rakennettaisiin aluekoulu, jossa olisi yli 800 oppilasta. Jos päätös yhtenäiskoulun rakentamisesta tehdään, tulee suunnitelmassa ottaa huomioon seuraavia asioita:

Sisäliikuntatilojen riittävyys pitää turvata. Vanhempainillassa esitetty ratkaisu ohjata oppilaat kesken koulupäivän Saimaa Stadiumille ei logistisesti tule onnistumaan. Myös muita taito- ja taideaineiden tiloja tulee olla riittävästi, jotta kaikenikäisillä oppijoilla on yhtäläiset mahdollisuudet opiskella opetussuunnitelman kuvaamissa monipuolisissa oppimisympäristöissä.

Meteli ja liialliset ärsykkeet kuormittavat varsinkin pienimpiä koululaisia, joten tilat täytyy suunnitella viisaasti. Liikkuminen kouluun ja koulussa, välitunti- ja liikunta-alueiden turvallisuus ja monipuolisuus, ruokailutilojen riittävyys ja viihtyisyys vaikuttavat sekä oppilaiden että henkilökunnan psyykkiseen hyvinvointiin. Huoli siitä, että jättimäisen aluekoulun sivutuotteena syntyvä lasku lasten ja nuorten pahoinvoinnista on suurempi kuin koulujen yhdistämisistä syntynyt säästö, on suuri.

Nykyiset julkisen liikenteen reitit ja kevyenliikenteen väylät joudutaan suunnittelemaan uudelleen, jotta oppilailta olisi jatkossa turvallista kukea aluekouluun.

Isoissa yhtenäiskouluissa on vierailtava ennen suunnittelua, jotta mahdollisimman moni seikka osataan ottaa huomioon aluekouluu suunnittelussa. Näin isosta yksiköstä ei ole Mikkeliissä aikaisempaa kokemusta! Tuleeko aluekouluun pienluokkia erityisen tuen tarvitsijoille? Miten heidät otetaan suunnittelussa huomioon? Miten ison yhtenäiskoulun henkilökunta saadaan yhtenäiseksi? Kuka koulua johtaa ja mikä on koulun pedagoginen johtolanka?

Tavoite saada kaikille oppilaille terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö on meille vanhemmille tärkeä asia. On hyvä, että Mikkelin kaupunki on lähtenyt etsimään ratkaisuja tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Päätösten keskiössä tulee olla oppilaat ja heidän perheensä. Luodaan Mikkeliin turvalliset ja laadukkaat oppimisympäristöt lähelle oppilaiden koteja.

Mikkelissä 2.6.2018

Moision koulun neuvottelukunnan puolesta

Pirkka Ohlis

Moision koulun neuvottelukunnan
puheenjohtaja

Kirsi Rajantie

Moision koulun neuvottelukunnan
varapuheenjohtaja

Tuukkala-Silvastian kaupunginosaseura

Kouluverkko:

-tärkeintä on terveet koulutilat. Kuitenkin on todettava, että oppilaaksiottoalueelta iso osa oppilaista muuttuu kuljetusoppilaiksi. Tässä mielessä Silvastian alueen lapsille Urpola ei ole aidosti lähikoulu, etäisyys on viisi kilometriä. Kuljetuksiin tulee panostaa.

-Oikkola jatkaa ainakin vuoden 2023 kevätlukukauden loppuun. Ajanjaksolla 2018-2023 tulee mahdollistaa Silvastian lasten pääsy halutessaan väistötilojen sijaan terveeseen Oikkolan kouluun, jossa on tilaa.

Kuljetuskustannukset eivät lisäänty, sillä Vatilasta lapset kulkevat jo Oikkolaan. Oikkolan jatkoa 2023 jälkeen on syytä pohtia, pieni lähikoulu on arvo sinänsä.

Liikuntatilat: Mikäli Moision koulu puretaan, tulee ratkaista sisäliikuntatilojen kohtalo. Tässä vaiheessa on selvitettävä korvaavat tilat, vaihtoehtona lähinnä Moision sairaalan tilat(liikuntasali, uimahalli, kuntosali). Kyyhkylän tilojen käyttö tulee myös selvittää.

Tuukkala-Silvastian kaupunginosaseuran puolesta

Petri Pekonen, vpj